

CAŁY ŚWIAT ROMY Pressbook

Czołówka

Reżyseria:

Mischa Kamp

Scenariusz:

Tamara Bos

Produkcja:

Holandia, Niemcy

Czas trwania:

90 min.

Obsada:

Vita Heijmen – Romy

Bappie Melissen – Babcia
Stine

Noortje Herlaar - Margot

Guido Pollemans - Willem

Bianca Krijgsman - Bettie van
de Bakker

OPIS FILMU:

Romy - zbyt dojrzała jak na swój wiek 10-latką - oraz pełna rezerwy fryzjerka Stine są na siebie skazane. Wszystko dlatego, że mama dziewczynki wychowuje ją samotnie, a Stine jest jedyną osobą, która może jej w tym pomóc. Od samego początku chłodna relacja między babcią a wnuczką nie wróży nic dobrego. Zapracowana i borykająca się z chorobą Stine nie ma czasu ani cierpliwości do Romy, która zakłóca jej codzienną rutynę. Z czasem jednak okazuje się, że obie mają ze sobą więcej wspólnego niż myślały i mogą być dla siebie wsparciem nawet w najtrudniejszych momentach.

NAGRODY:

2019 – MFF Młodego Widza Ale Kino!

- Nagroda Specjalna - Nagroda Europejskiego Stowarzyszenia Filmu dla Dzieci (EFCA) - Mischa Kamp
- Złote Koziółki - Jury Międzynarodowe - Najlepszy pełnometrażowy film dla dzieci - Mischa Kamp

2019 – Festiwal Filmowy „Kino Dzieci”

- Złoty Kwiat Paproci – Nagroda Jury – wyróżnienie Mischa Kamp

Materiały dydaktyczne dla Nauczycieli

- Złoty Kwiat Paproci – nominacja do Nagrody Jury - Udział w konkursie głównym Mischa Kamp

OMÓWIENIE FILMU:

autor: Hanna Arend, Maciej Dowgiel

Hanka: Podobno „życie bez pamięci jest niczym...” (Luis Buñuel). Pamięć to jedna z bezcennych funkcji naszego umysłu. To zdolność poznawcza do przechowywania, magazynowania i, co szczególnie ważne, odtwarzania informacji o wszelkich naszych doświadczeniach wtedy, kiedy tego potrzebujemy. Potrafi niestety płać figle, czego boleśnie doświadcza jedna z bohaterek naszej dzisiejszej opowieści. Po kolejnym incydencie związanym z postępującymi zmianami spowodowanymi chorobą Alzheimerera, mówi do wnuczki „oby to nie była demencja..., jeżeli będę miała demencję – lepiej niech mnie uspią”. Szczęśliwie, za sprawą kochających osób, nikt nikogo „nie usypia”. Zapraszam na pełen emocji, refleksji i – wbrew wszystkiemu – niepozbowiony dozy humoru film o więziach rodzinnych i rozstaniach, dorastaniu i starzeniu się, o wspomnieniach i przemijaniu, radościach i chorobie, samodzielności i jej stopniowym braku. Koniecznie obejrzyjcie Państwo historię pewnej babci i jej wnuczki.

Życie Romy wcale nie jest łatwe: rodzice się rozwiedli, tata mieszka z nową znajomą, z którą koniecznie pragnie zaprzyjaźnić swoją córkę, mama bardzo dużo pracuje, a jak by jeszcze tego było mało, dziewczynka musi cały czas po szkole spędzać u swojej babci (za którą nie przepada), bo przecież „dziesięciolatka nie może siedzieć w domu sama”.

„Kiedyś myślałam, że wiem wszystko i że babcia jest głupia” – to słowa, które nie wskazują na dobrą relację. Zresztą 69-letnia Stine również nie jest zachwycona perspektywą opieki nad dorastającą dziewczynką. Aktywna zawodowo i towarzysko właścicielka salonu fryzjerskiego jest osobą żyjącą własnym życiem i nie ma czasu na zajmowanie się wnuczką. Los bywa jednak przewrotny i wkrótce pojawia się pytanie, kto kim się zajmuje i kto komu pomaga... Dość szybko okazuje się, że trudne początki międzypokoleniowej współpracy przynoszą wymierne korzyści, zarówno jednej, jak i drugiej stronie.

Za sprawą powolnie acz nieustępliwie postępującej choroby Stine zaczyna tracić pamięć, czego sygnałem są pierwsze kłopoty w pracy – chowanie pieniędzy i zapominanie o nich czy trudności z obsługą nowej skomplikowanej kasy fiskalnej. I tu pojawia się miejsce dla Romy, bo przecież „młodszy mogą coś lepiej wiedzieć od starszych...”. Dziewczynka najpierw pomaga w salonie, potem coraz bardziej go prowadzi za babcię, czując się zupełnie inaczej – samodzielna, odpowiedzialna, pomocna, potrzebna. Dociera to również do starszej pani, która przekazuje dziewczynce klucz od swego salonu, po czym bierze wnuczkę na szalony wypad do hotelu i na zakupy. Wkrótce Romy, jakby w rewanżu, to samo robi dla niej.

Dziesięciolatkę przerosła jednak opieka nad babcią (niejednego dorosłego przerasta). Odpowiedzialność dziecięca ma granice i to dorośli są od ich wytyczania. Prawdą jest, że pewne sprawy to „sprawy dorosłych” i trzeba to jasno dzieciom mówić. I kiedy choroba pokazuje swoje okrutne oblicze, babcia musi zrozumieć, że potrzebuje pomocy – innej od dorosłych, innej od dziecka. To samo dotyczy Romy. Dziecięce poczucie mocy musi zmierzyć się z rzeczywistością i naturalnymi ograniczeniami.

„Wiem, że z babcią będzie coraz gorzej. Wkrótce zapomni, kim jesteśmy, a nawet kim sama jest. Cieszę się, że przynajmniej ja to teraz wiem i nigdy nie zapomnę” – to wyraz swoistego pogodzenia się dziewczynki z zaistniałą sytuacją.

Całość domyka symboliczna scena pojawiająca się na początku filmu, kiedy to babcia usypia wnuczkę i w jego zakończeniu, kiedy to wnuczka usypia babcię. Nic dodać, nic ująć.

Maciek: Wiedza o chorobie Alzheimera w społeczeństwie, zarówno wśród dzieci oraz młodzieży, jaki i dorosłych, ogranicza się do znajomości jednego z dość niesmacznych żartów: „Jak nazywa się ten Niemiec, który mi wszystko chowa?” Niestety, choroba ta dotyka coraz większej grupy seniorów. Często nie zdajemy sobie sprawy z tego, że jest ona śmiertelna. Żartami obłaskawiamy braki pamięci do momentu, aż stają się one tragicznie uciążliwe. Jako że niewiele wiemy o tej chorobie, nie bardzo jesteśmy też w stanie pomóc ludziom, którzy na nią cierpią. Nie wiedzą też naukowcy. Wciąż nie wynaleziono leków na tą chorobę. Nie ma też rokowań na jej pełne wyleczenie. Czasami chorują nasi bliscy. Zapominają. Dziecinnieją. Oprócz bezsilności często budzi to w rodzinie także irytację, poczucie niesprawiedliwości. To u nas, dorosłych. A co mają powiedzieć dzieci, gdy ich babcie i dziadkowie, niegdyś największe autorytety, które znały rozwiązanie wszelkich dziecięcych problemów, nagle zapominają i niekiedy nie wiedzą nawet do końca, z kim rozmawiają? Jak im wytłumaczyć, że najbardziej ukochane osoby nie poznają ich, nie rozumieją prostych komunikatów, nie znają już rozsądnej odpowiedzi na żadne pytania?

Aby ułatwić to zrozumienie, powstał film *Cały świat Romy*. Ciepła, rodzinna opowieść z werwą, która nie znudzi uczniów pierwszych sześciu klas szkoły podstawowej. Ta holendersko-niemiecka produkcja dla dzieci i najmłodszej młodzieży zrobiona jest w sposób doskonały, bez nachalnego moralizatorstwa charakterystycznego dla filmów edukacyjnych. Film ogląda się po prostu dobrze. Może dlatego, że i dorosłemu pozwala lepiej zrozumieć chorobę Alzheimera?

W zasadzie cała historia oparta jest na trudnej relacji Romy i jej babci. Dziewczynka trafia do niej pod opiekę, gdyż matka ze względu na sytuację finansową zmuszona jest do podjęcia pracy jako kelnerka. Ojciec zaś jest niespełnionym wolnym duchem, a przynajmniej taką maskę próbuje zakładać, ukrywając przed córką, że nowa rodzina jest dla niego ważniejsza. Babcia prowadzi zakład fryzjerki. Na początku nie przyjmuje do wiadomości, że pojawiły się pierwsze oznaki choroby. Przerasta ją prowadzenie księgowości, obsługa komputera i kasy fiskalnej. W końcu zapomina, że ma umówione klientki, a nawet, że każdego poranka należy otworzyć swój zakład. Dziewczynka, uciekając od babcinej apodyktyczności, stara się spędzać w jej domu-zakładzie jak najmniej czasu. Gdy jednak babcia pozwala sobie pomóc, wywiązuje się między nimi głęboka przyjaźń. Seniorka zaczyna rozumieć potrzeby dziesięciolatki, dziecko zaś zaczyna rozumieć babcie. Razem trzymają sztangę przeciw wszelkim przeciwnościom życia. Bawią się, cieszą i pracują. Pojedynczo ich życie jest trudne, razem stanowią parę, której żadne przygody nie są straszne.

Cały świat Romy zatem to nie tylko opowieść o ciężkiej chorobie (choć o niej przede wszystkim), ale także o pięknej, ponadpokoleniowej przyjaźni opartej na zrozumieniu. Można nawet powiedzieć, choć pewnie nie jest to grzeczne, zbudowanej na przedwczesnym dzieciństwie i przedwczesnej dorosłości. Mimo wszystko, nawet jeżeli problem nie dotyczy Waszych rodzin, film warto zobaczyć ze swymi dziećmi i porozmawiać o relacjach, wzajemnych obowiązkach i odpowiedzialności członków rodziny za siebie nawzajem.

[<http://edukacjafilmowa.pl/cal-y-swiat-romy-2019/>]

Na podstawie materiałów:

<https://www.filmweb.pl/film/Ca%C5%82y+%C5%9Bwiat+Romy-2019-837749>

[dostęp: 25.08.2020 r.]